യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 016✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച
.
ഭൂതലാ+പ്സരസാ സാർധ-മന+ന്യ-ദയിതാ-പതിഃ .
അകൃ+ത്രിമ+പ്രേമ-രസം സരേമേ കാ+ന്തയാ തയാ .. 1

ഉ+ദ്യാന-വനഗുല്-മേഷു തമാല-ഗഹ-നേഷു ച .
പുഷ്പ-മ+ണ്ഡപ-ര+മ്യേഷു ലതാ-വലയ-സദ്മസു .. 2

പുഷ്പാ+ന്തഃ(ഫ്)പുര-ശ+യ്യാസു പുഷ്പ-സംഭാര-വീഥിഷു .
വസ+ന്തോ+ദ്യാന-ദോലാസു+ക്രീഡാ-പുഷ്കരി-ണീഷു ച .. 3

ചന്ദന+ദ്രുമ-ശൈലേഷു സം(ൻ)താ-നക-തലേ-ഷു ച .
കദംബ-നീപ-ഗേഹേഷു പാരി-ഭ+ദ്രോദ-രേഷു ച .. 4

വികസഥ്.കു+ന്ദ-മന്ദാര-മകരന്ദ-സുഗ+ന്ധിഷു .
വസന്ത-വന-ജാലേഷു കൂജഥ്.കോകില.പ+ക്ഷിഷു .. 5

നാനാ-ര+ണ്യ-തൃണാനാം(ഞ്)ച+സ്ഥലേഷു മൃദു-ദീപ്തിഷു .
നിർഝരേഷു തര+ത്താര-സീകരാ-സാര-വർഷിഷു .. 6

ശൈലാനാം മണി-മാണി+ക്യ-ശിലാനാം ഫല-കേഷു ച .
ദേവർഷി-മുനി-ഗേഹേഷു ദൂര-പുണ്യാ+ശ്ര-മേഷു ച .. 7

കുമു+ദ്വ-തീഷു ഫു+ല്ലാസു+സ്മേരാ-സു നലിനീഷു ച .
വന+സ്ഥലീഷു കൃഷ്ണാസു ഫു+ല്ലാസു ഫലി-നീഷു ച ..8

സുരതൈഃ(സ്) സുര-താരു+ണ്യൈഃ(സ്)
സുന്ദരഃ(സ്) സുന്ദരേ-ഹിതൈഃ .
ഈഹിതൈഃ(ഫ്) പേശലാ+ന്യോ+ന്യ-ഘന+പ്രേമ-രസാധി-കൈഃ .. 9

പ്രഹേലി-കാഭി-രാ+ഖ്യാനൈസ്-തഥാ ചാ+ക്ഷര-മുഷ്ടിഭിഃ .
അഷ്ടാ-പദൈർ-ബഹു+ദ്യൂതൈസ്-തഥാ ഗൂഢ-ചതുർഥ-കൈഃ .. 10

നാടികാ+ഖ്യായികാ-ഭി+ശ്ച+ശ്ലോകൈർ-വി+ന്ദു-മതി+ക്രമൈഃ .
ദേശ-കാല-വിഭാഗൈ+ശ്ച നഗര+ഗ്രാമ-ചേഷ്ടിതൈഃ .. 11

സ്രഗ്.ദാമ-മാലാ-വലിതൈർ-നാനാ-ഭരണ-യോജനൈഃ .
ലീലാ-വിലോല-ചലനൈർ-വിചിത്ര-രസ-ഭോജനൈഃ .. 12

ആർദ്ര-കുങ്കുമ-കർപൂര-താംബൂലീ-ദല-ചർവണൈഃ .
ഫു+ല്ല-പുഷ്പ-ലതാ-ഗു+ഞ്ജാ-ദേഹ-ഗോപ-നഖ+വ്രണൈഃ .. 13

സമാ-ലംഭന-ലീലാഭിർ-മാലാ+പ്രഹരണ+ക്രമൈഃ .
ഗൃഹേ കുസുമ-ദോലാഭി-ര+ന്യോ+ന്യം(ൻ) ദോലന+ക്രമൈഃ .. 14

നൗയാന-യു+ഗ്മ+ഹസ്ത്യ+ശ്വ-ദാ+ന്തോ+ഷ്ട്രാദി-ഗമാ-ഗമൈഃ .
ജല-കേലി-വിലാസേന പര+സ്പര-സമു+ക്ഷണൈഃ .. 15

നൃത്യ-ഗീത-കലാ-ലാ+സ്യ.താല-താ+ണ്ഡവ-മ+ണ്ഡനൈഃ .
സംഗീത-കൈഃ(സ്) സം(ങ്)-കഥനൈർ-വീണാ-മുരജ-വാദനൈഃ .. 16

ഉ+ദ്യാ-നേഷു സരിത്തീര-വൃ+ക്ഷേഷു വര-വീഥിഷു .
അന്തഃ(ഫ്)പുരേഷു ഹർമ്യേഷു ഫു+ല്ല-ദോലാവ-ദോലനൈഃ .. 17

സാ തഥാ സുഖ-സംവൃ+ദ്ധാ ത+സ്യ+പ്രണയിനീ+പ്രിയാ .
ഏകദാ ചിന്തയാ-മാസ സു+ഭ്രൂഃ(സ്) സ+ങ്ക+ല്പ-ശാലിനീ .. 18

പ്രാണേ+ഭ്യോ ഽപി+പ്രിയോ ഭർതാ മമൈഷ ജഗതീ-പതിഃ .
യൗവ-നോ+ല്ലാസ-വാൻ-ശ്രീമാൻ-കഥംസ്യാ-ദജരാ-മരഃ .. 19

ഭർത്രാ-നേന സഹോ+ത്തുങ്ഗ+സ്തനീ കുസുമ-സദ്മസു .
കഥം സ്വൈരം(ഞ്)ചിരം(ങ്)കാന്താ രമേ യുഗ-ശതാ+ന്യഹം .. 20

തഥാ യതേ യ+ത്ന-മത+സ്തപോ-ജപയ-മേഹിതൈഃ .
രജനീശ-മുഖോ രാജാ യഥാ+സ്യാ-ദജരാ-മരഃ .. 21

ജ്ഞാന.വൃ+ദ്ധാംസ്-തപോ-വൃദ്ധാ+
ന്വി+ദ്യാ-വൃ+ദ്ധാ-നഹം(ൻ) ദ്വിജാൻ .
പൃ+ച്ഛാമി താവ+ന്മരണം(ങ്) കഥ+ന്ന+സ്യാൻ-നൃണാ-മിതി .. 22

ഇ+ത്യാനീ-യാഥ സംപൂ+ജ്യ+ദ്വിജാൻ-പ+പ്ര+ച്ഛ സാ നതാ .
അമര+ത്വം(ങ്) കഥം വി+പ്രാ ഭവേ-ദിതി പുനഃ(ഫ്)പുനഃ .. 23

വി+പ്രാ ഊചുഃ .
തപോ-ജപ-യമൈർ-ദേവി സമ+സ്താഃ(സ്)സി+ദ്ധ.സി+ദ്ധയഃ .
സംപ്രാ+പ്യ+ന്തേ ഽമരത്വം(ൻ)തു ന കദാചന ല+ഭ്യതേ .. 24

ഇ+ത്യാകർ+ണ്യ+ദ്വിജ-മുഖാ+ച്ചിന്തയാ-മാസ സാ പുനഃ .
ഇദം സ്വ+പ്ര+ജ്ഞയൈ-വാശു ഭീതാ+പ്രിയ-വിയോഗതഃ .. 25

മരണം ഭർതു-ര+ഗ്രേ മേ യദി ദൈവാദ്.ഭവി+ഷ്യതി .
തത്.സർവ-ദുഃഖ-നിർമു+ക്താ സംസ്ഥാ+സ്യേ സുഖ-മാത്മനി .. 26

അഥ വർഷ-സഹ+സ്രേണ ഭർതാദൗ ചേ+ന്മരി+ഷ്യതി .
തത്.കരി+ഷ്യേ തഥാ യേന ജീവോ ഗേഹാ+ന്ന യാ+സ്യതി .. 27

തദ്.ഭ്രമദ്.ഭർതൃ-ജീവ്യേ/സ്മി+ന്നിജേ ശു+ദ്ധാ+ന്ത-മ+ണ്ഡപേ .
ഭർത്രാ വിലോകിതാ നി+ത്യം നിവ+ത്സ്യാമി യഥാ-സുഖം .. 28

അ+ദ്യൈ-വാര+ഭ്യൈ-തദർഥ ദേവീം. ജ്ഞപ്തിം സര+സ്വതീം .
ജപോപ-വാസ-നിയമൈ-രാതോഷം പൂജയാ+മ്യഹം .. 29

ഇതി നി+ശ്ചി+ത്യ സാ നാഥ-മനുക്-ത്വൈവ വരാങ്ഗനാ .
യഥാ-ശാ+സ്ത്രം(ഞ്) ചചാ-രോഗ്രം(ൻ)-
തഥാ നിയമ-മാ+സ്ഥിതാ .. 30
ത്രി-രാ+ത്ര+സ്യ+ത്രി-രാ+ത്ര+സ്യ പ+ര്യ+ന്തേ കൃത-പാരണാ .
ദേവ+ദ്വിജ-ഗുരു+പ്രാജ്ഞ-വിദ്വത്-പൂജാ-പരായണാ .. 31

സ്നാന-ദാന-തപോ+ധ്യാന-നി+ത്യോ+ദ്യു+ക്ത-ശരീരികാ .
സർവാസ്-തി+ക്യ-സദാചാര-കാരിണീ+ക്ലേശ-ഹാരിണീ .. 32

യഥാ-കാലം(യ്) യഥോ+ദ്യോഗം(യ്) യഥാ-ശാസ്ത്രം(യ്) യഥാക്രമം .
തോഷയാ-മാസ ഭർതാര-മപരി+ജ്ഞാത-സംസ്ഥിതിഃ .. 33

ത്രിരാ+ത്ര-ശതമേവം സാ ബാലാ നിയമ-ശാലിനീ .
അനാരതം(ൻ) തപോ-നിഷ്ഠാ-മതി+ഷ്ഠത്-ക+ഷ്ട-ചേ+ഷ്ടയാ .. 34

ത്രി+രാത്രാണാം ശതേ ചാഥ പൂജിതാ+പ്രതി-മാനിതാ .
തുഷ്ടാ ഭഗവതീ ഗൗരീ വാഗീശാ സമു-വാച താം .. 35

ശ്രീസരസ്വത്യുവാച .
നിര+ന്തരേണ തപസാ ഭർതൃ-ഭ+ക്ത്യതി-ശാലിനാ .
പരി-തുഷ്ടാസ്മി തേ വത്.സേ ഗൃഹാണ വര-മീപ്സിതം .. 36

ശ്രീരാജ്ഞ്യുവാച .
ജയ ജന്മ-ജരാ+ജ്വാലാ-ദാഹ-ദോഷ-ശശി+പ്രഭേ .
ജയ ഹാർദാ+ന്ധ-കാരൗഘ,നിവാരണ-രവി+പ്രഭേ .. 37

അംബ മാതർ-ജഗ+ന്മാതസ്-ത്രായ+സ്വ കൃപണാ-മിമാം.
ഇദം(വ്) വര+ദ്വയം(ൻ)ദേഹി യദഹം പ്രാർഥയേ ശുഭേ .. 38

ഏകം(ൻ)താവദ്വിദേ-ഹ+സ്യ ഭർതുർ-ജീവോ മമാംബികേ .
അസ്മാ-ദേവഹി മായാസീൻ-നിജാന്തഃ(ഫ്)പുര-മണ്ഡപാത് .. 39

ദ്വിതീയം(ൻ)ത്വാം മഹാദേവി+പ്രാർഥയേ∫ഹം(യ്) യദാ യദാ .
ദർശനായ വരാർഥായ തദാ മേ ദേഹി ദർശനം .. 40

ഇ+ത്യാ-കർണ്യ ജഗ+ന്മാതാ തവാസ്(തു-ഏ)വ-മിതി+സ്വയം.
ഉ+ക്ത്വാ+ന്തർ-ധാന-മഗമഥ്.പ്രോത്ഥാ-യോർമി-രിവാർണവേ .. 41

അഥ സാ രാജ-മഹിഷീ പരി-തുഷ്ടേ+ഷ്ട-ദേവതാ .
ശ്രുത-ഗീതേവ ഹരിണീ ബഭൂ-വാനന്ദ-ധാരിണീ .. 42

പ+ക്ഷ-മാസർതു-കടകേ ദിനാരേ വർഷ-ദ+ണ്ഡകേ .
ക്ഷണ-നാഭൗ+സ്പന്ദ-മയേ കാല-ച+ക്രേ വഹ+ത്യഥ .. 43

അ+ന്തർധി-മാജഗാ-മാസ്യാഃ(ഫ്) പ+ത്യുസ്-ത+ച്ചേതനം(ൻ) തനൗ .
സം(ൻ)ദൃശ്യ-മാന-മേവാശു ശുഷ്ക-പ+ത്ര-രസോ യഥാ .. 44

രണ-ഖ+ണ്ഡിത-ദേഹേ∫സ്മി+ന്മൃതേ∫+ന്തഃ(ഫ്)പുര-മ+ണ്ഡപേ .
നിർജലാ നലിനീ-വാസൗ പരാം ഗ്ലാനി-മുപാ-യയൗ .. 45

വിഷോ+ഷ്ണ+ശ്വസന+ധ്വസ്ത-സകലാ-ധര-പല്ലവാ .
പ്രാപ സാ മരണാ-വസ്ഥാം സശ+ല്യേവ മൃഗീ യഥാ .. 46

പ്രാപ സാ തമസാ+ന്ധ+ത്വം തസ്മി+ന്മരണ-മാഗതേ .
ദീപ+ജ്വാലാ-ലവേ+ക്ഷീണേ സദ്മ+ശ്രീ-രിവ ഭൂഷിതാ .. 47

കാർശ്യ-മാപ+ക്ഷണേ-നാസൗ ബാലാ വിരസതാം(ങ്) ഗതാ .
യഥാ+സ്രോത+സ്വിനീ+സ്രോത+ക്ഷയേ+ക്ഷാര-വിധൂ-സരാ .. 48

ക്ഷി+പ്ര-മാ+ക്ര+ന്ദിനീ+ക്ഷി+പ്രം മൗന-മൂകാ വിയോഗിനീ .
ബഭൂവ ച+ക്ര-വാകീവ മാനിനീ മരണോ+ന്മുഖീ .. 49

Meter വിയോഗിനി (10/11)

അഥ താമതി-മാ+ത്ര-വിഹ്വലാം
സകൃപാ-കാശ-ഭവാ സര+സ്വതീ .
ശഫരീം ഹ്രദ-ശോഷ-വി+ഹ്വലാം
പ്രഥമാ വൃഷ്ടി-രിവാ+ന്വ-കമ്പത .. 50

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ മ+ണ്ഡപോ-പാ+ഖ്യാനേ
രാ+ജ്ഞീ-പരി-ദേവനം(ൻ)നാമ ഷോഡശഃ(സ്)സർഗഃ .. 16 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
9.9.2023